

kerkblad
DE VERBINDING

Protestantse Kerk

**Protestantse gemeenten
Lage Zwaluwe en Terheijden - Wagenberg**

8^e jaargang, januari 2025

Predikant

Ds. Marijn Gilhuis
Amerweg 2A, 4926 CZ Lage Zwaluwe
T: 0168 - 85 34 45 / 06 - 18 31 56 90
E: marijngilhuis@gmail.com

Kerkelijk medewerker

Jolanda Vos - van der Linde
Kapucijnenhof 10, 4904 RB Oosterhout
Werkdagen: dinsdag en woensdag
T: 06 - 22289713
E: jolandavos.kerkwerk@gmail.com

Protestantse gemeente Lage Zwaluwe

E: info@protestantsegemeentelagezwaluwe.nl
W: www.protestantsegemeentelagezwaluwe.nl

Voorzitter: Ad Verdoorn
Kerkstraat 57, 4926 CV Lage Zwaluwe
T: 06 - 30702705
E: ad.verdoorn@noa-advies.nl

Scriba: Kees Groeneveld
Schoven 1, 4926 DR Lage Zwaluwe
T: 06 - 11 41 27 80
E: scribalz@outlook.com

Protestantse gemeente Terheijden - Wagenberg

E: info@pkn-terheijdenwagenberg.nl
W: www.pkn-terheijdenwagenberg.nl

Scriba en vicevoorzitter: Annette Houtekamer - van Dam
Hartelweg 22, 4825 BZ Breda
T: 076 - 5870320
E: jaapannettehoutekamer@ziggo.nl

*Dit kerkblad is een uitgave van de Protestantse gemeenten
Lage Zwaluwe en Terheijden - Wagenberg*

*Kopij februarinumnummer inleveren tot 20 januari 2025
kerkblad.de.verbinding@gmail.com*

Redactie
Inge Berendsen
Loes van der Eijk

Van de redactie

Onze – toen al – oude buurman wenste ons met de jaarwisseling 'veel heil en zegen'. Dat hoor je niet veel meer. Toch is het een mooie wens, daarom wenst de redactie u met alle andere goede wensen ook dit: veel heil en zegen in het nieuwe jaar.

Nu waait de storm nog om het huis, en door onze voorpagina heen kijken we alweer uit naar de zomer, maar we kijken via de achterpagina ook nog even terug. Daar ziet u een keertje de mensen achter de liturgische bloemschikking van Lage Zwaluwe, en de wandelende kerstboom die in dit blad zijn verhaal vertelt. U ziet ook nog even de adventskaarsen in Terheijden en ja, een echt kerstpakket onder de boom.

Veel leesplezier!

De redactie
Inge Berendsen
Loes van der Eijk

Kerkdiensten

Meerijden gezamenlijke kerkdiensten:

- Wilt u vanuit Terheijden meerijden naar Lage Zwaluwe, neem dan contact op met Annette Houtekamer, tel. 076 – 58 70 320.
 - Wilt u vanuit Lage Zwaluwe meerijden naar Terheijden, neem dan contact op met Reina Faasen, 0168 – 48 30 20.
- In Lage Zwaluwe is er ook een meerij-app. U kunt u aanmelden bij Nelleke ten Haaf, 06 – 81 89 30 74.

Zondag 12 januari 2025

Eerste zondag na Epifanie

Terheijden – Wagenberg
10.00 uur: mw. I. Verberk
Diaconiecollecte: Stichting Vrienden van DHAN.

Zondag 19 januari 2025

Tweede zondag na Epifanie

Lage Zwaluwe
10.00 uur: ds. M. Gilhuis
Diaconiecollecte: Vluchtelingenwerk Drimmelen
Oecumenische dienst

Zondag 26 januari 2025

Derde zondag na Epifanie

Terheijden – Wagenberg
10.00 uur: mw. A. van den Broek
Diaconiecollecte: Stichting Hamlin Fistula
Nederland

Zondag 2 februari 2025

Vierde zondag na Epifanie

Lage Zwaluwe
10.00 uur: Commissie eredienst
Diaconiecollecte: KIA Werelddiaconaat

Diensten in de Ganshoek
Lage Zwaluwe

De diensten zijn in de ontmoetingsruimte van de Ganshoek. De diensten zijn voor iedereen toegankelijk.
U bent van harte welkom!

Zondag 12 januari om 18:30
Dhr. E. Orie
De collecte is voor de kerkvoogdij

2 februari om 18:30
Dhr. K. Groeneveld
De collecte is voor KIA Werelddiaconaat

SOVAK vieringen

De vieringen zijn in het Activiteitscentrum Gruijtplein, Koningsveld 1, 4844 TR Terheijden.
U bent van harte welkom!

De volgende viering is op

25 januari om 19:00
Mw. L. van der Wal

Na de kerstnachtdienst

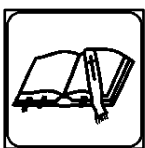
Het was een bijzondere ervaring om met de blazers van Alliance en de Cantorij de Kerstnacht te vieren. Leander en Marc hadden muzikaal de gemeente en musici tot mooie en gedragen zang weten op te stuwen. Het was goed om elkaar zo het Kerst te vieren.

Eenmaal thuis dacht ik verder na over de dienst en wat ik gezegd had. Mij schoot te binnen dat ook het vieren zoals we deden, voor mij een teken is van wat ik, wat wij geloven. Wanneer je de verbinding en de vreugde ervaart, dan is dat geloven voor mij. Dit gebeurt ook als ik met mensen één op één spreek. Of ze het geloof met me delen of niet. Dát ik er ben en verbinding weet te leggen op zo'n manier dat er echt contact ontstaat, dat je voelt dat je elkaar ziet (of hoe je dit ook zou willen zeggen), dat is voor mij een teken van het grotere verband waarbinnen ik leef. Iets dat mijzelf overstijgt, dat mij draagt en dankbaar stemt als ik zo met mensen in verbinding kan staan.

Ik beseft tegelijk dat dit gevoel, deze ervaring, mijn ervaring is, en dat de ander of de anderen het heel anders of zelfs tegenovergesteld kunnen ervaren. Hierdoor ben ik voorzichtig om allerlei momenten en situaties zomaar aan te duiden als 'geloofservarings - momenten' voor iedereen. Voor mij geldt wel dat ze mij voeden in mijn geloof.

In de dienst zelf heb ik dat volgens mij, niet op de deze manier verwoord, maar ik wilde deze gedachten achteraf nog met jullie delen.

ds. Marijn Gilhuis

Bij de kerkdiensten

19 januari in Lage Zwaluwe

Op 19 januari vieren we een oecumenische dienst in Lage Zwaluwe, met als thema 'Ja, ik geloof'. Het is de dienst bij de week van gebed voor eenheid. Als ik dit schrijf moeten we de dienst nog gaan voorbereiden. De lezing komt uit Johannes. We lezen over Martha die Jezus laat roepen omdat haar broer Lazarus, een vriend van Jezus, is overleden. De vraag die Jezus stelt is of Martha vertrouwen in Jezus heeft. Als dat vertrouwen er is gebeuren er wonderlijke dingen.

Uit de kerkenraad

Samenvatting notulen van de gezamenlijke kerkenraadsvergadering 10 december 2024

Als opening gaat ds. Marijn Gilhuis in op een gelezen artikel uit Trouw over zingeving. Is dit een uitgehold begrip? Hoe kunnen wij aanwezig zijn in deze tijd? Hij noemt het boek "Leven in tijden van versnelling" (Een pleidooi voor resonantie) van Hartmut Rosa. Hij pleit daarin voor een open ontmoeting met het verrassende en het onbeheersbare.

Kunnen wij als kerkgemeenschap een plek bieden om onze beschikbare tijd op een zinnige wijze te vullen? Kunnen we een rustpunt zijn in deze drukke tijden? Belangrijke vragen als we als gemeente nadenken over hoe we gemeente willen zijn, maar ook wat dat betekent voor de herinrichting van de kerkzaal in Lage Zwaluwe. Aansluitend leest Marijn een adventsgedicht voor van Huub Oosterhuis en hij sluit de opening af met gebed.

Ad Verdoorn wijdt daarna een moment aan het overlijden van Edith Eerhart: een markante vrouw die veel betekend heeft voor de lokale gemeente en zich ook op andere gebieden zeer betrokken voelde.

Moderamen

Het maken van keuzes naar aanleiding van de gehouden bijeenkomsten in het kader van het Stappenplan Gemeenteberaad moeten we helaas uitstellen. In februari gaan we hier mee door.

In januari komt Roelof van den Broek op bezoek in de kerkenraadsvergadering. Hij zal ons met name meenemen in de "zakelijke" mogelijkheden van een verdere samenwerking tussen onze beide gemeentes.

Diaconie

Een artikel van Inge Berendsen gaat ervoor zorgen dat we binnen de classis de acties rondom onder andere de voedseldozen en vakantietassen kunnen etaleren. We gaan bezien of we iets soortgelijks ook in 't Carillon kunnen zetten. Vanuit het loket kunnen goede spelregels worden vastgelegd over wie waar helpt, maar ook de hoogte van de hulp en de wijze van terugbetalen.

Ouderlingen

We kijken terug op 2 mooie diensten waarin we de overledenen hebben herdacht. Ook vanuit de

Omzien naar elkaar

Op allerlei manieren maken mensen dingen mee die ingrijpend zijn. Veel kunnen we zelf dragen, maar er zijn zaken die we graag delen met anderen, omdat het soms lastig kan zijn om een weg alleen te gaan. Daarvoor hebben we in onze beide gemeenten contactpersonen, bezoekers, ouderlingen, een kerkelijk medewerker en de predikant. Ieder kan op een eigen manier een ander ondersteunen, een gesprekspartner zijn.

We zijn blij met de mensen die dit werk doen. Dat we op deze manier naar elkaar kunnen omzien en er voor elkaar zijn in de gemeente. Daarvoor is het wel nodig dat wij van het pastorale team weten wat er in de gemeente, bij u, speelt. Daarom, laat het ons weten als u bezoek nodig hebt, of als er dingen staan te gebeuren waarbij u wilt dat we betrokken zijn.

U kunt contact opnemen met de ouderlingen en contactpersonen, maar ook direct contact met Jolanda Vos (jolandavos.kerkwerk@gmail.com) en of mij opnemen (marijngilhuis@gmail.com; 0618315690).

Mede namens Jolanda Vos - van der Linde,
Ds. Marijn Gilhuis

Mededelingen Diaconie

In de komende diensten is de diaconiecollecte voor de volgende doelen.

Collecte zondag 5 januari: Gezamenlijk diaconaal doel: Voedseldozen

Zelfs met de feestdagen brachten we nog voedseldozen naar een alleenstaande mevrouw en een meneer, die we regelmatig een pakket brengen tot de ergste nood gelenigd is. Ze zijn er blij mee. Ook in 2025 gaan we door met het inzamelen van boodschappen en collectegelden om mensen die het zo hard nodig hebben te helpen. Blijf dus alstublieft doorgaan met het doneren van boodschappen, zodat we vanuit de diaconie de dozen kunnen vullen, meegeven aan de medewerkers van Surplus en Vluchtelingenwerk. Zij brengen de dozen naar cliënten die in de schuldhulpverlening zitten en naar nieuwe statushouders voor wie de uitkering nog niet is geregeld. Dat laatste kan

wel 4 maanden duren. Zelf brengen we ook de nodige dozen weg. Wat kunnen we gebruiken? Houdbare melk, olie, rijst, pasta, soep, thee, oploskoffie, vis in blik, potjes of blikjes groenten of fruit maar ook broodbeleg zoals jam, pindakaas, chocopasta, hagelslag, crackers, muesli, tomatenprut, kipragout, vlees in blik, bouillonblokjes, rozijnen en noten. Ook zijn mensen blij met producten als shampoo, douchespul, deodorant, tandpasta, waspoeder, afwasmiddel, wc papier, keukenrol.

U ziet; het is een behoorlijk rijtje maar veel van de ontvangers hebben heel weinig geld en als je dan ook nog de zorg hebt voor twee altijd hongerige tieners gaat je geld naar bruin brood en pindakaas en niet naar een fles douchespul voor jezelf. Uw bijdrage is en blijft voorlopig nog hard nodig!

Collecte zondag 12 januari: Stichting Vrienden van DHAN

Hierover leest u verderop in deze Verbinding het verhaal van Annette Houtekamer.

Collecte zondag 19 januari: VluchtelingenWerk Drimmelen

Ondersteuning bij integratie

Met onze maatschappelijke begeleiding (MB), projecten en trainingen vormen wij een brug tussen vluchtelingen en de Nederlandse samenleving. Daarbij richten wij ons op hun autonomie en zelfstandigheid, met oog voor individuele behoeften en wensen.

Ondersteuning bij financieel ontzorgen

Vluchtelingen die in de gemeente komen wonen financieel ontzorgen, draagt bij aan een snelle integratie. Door mensen over de eerste drempels heen te helpen, kunnen ze eerder meedoen en bijdragen aan de samenleving.

Ondersteuning bij (arbeidsmarkt)participatie

Meedoen is een wezenlijk onderdeel van het integratieproces van vluchtelingen. Daarom ondersteunen we gemeenten bij het vormgeven van participatie, waaronder de toeleiding naar werk.

Ondersteuning bij inburgering

Onze coaches laten vluchtelingen op een laagdrempelige manier kennismaken met de Nederlandse taal en cultuur. Aanvullend op of als invulling van een participatieverklarings-traject.

Collecte zondag 26 januari: Stichting Hamlin Fistula Hospital

Ieder jaar krijgen duizenden vrouwen in ontwikkelingslanden te maken met de gevolgen van een obstetrische fistel, zoals schaamte en sociaal isolement. Stichting Hamlin Fistula Nederland steunt deze vrouwen door financieel bij te dragen aan hersteloperaties, revalidatie, re-integratie en preventie in Ethiopië.

Een obstetrische fistel vereist speciale zorg. Niet alleen de fysieke, maar vooral ook de psychologische gevolgen zijn verschrikkelijk. De vrouwen lekken urine en soms ook ontlasting. Dit is het gevolg van een opening (fistel) die is ontstaan tussen het geboortekanaal en de blaas of het rectum door een langdurige bevalling. Door de aandoening komen deze vrouwen in een sociaal isolement terecht. En of dat al niet mensonterend genoeg is, de meesten van hen hebben ook nog eens hun baby verloren tijdens de dagenlange bevalling.

De Australische chirurge dr. Catherine Hamlin heeft een behandelmethode ontwikkeld voor vrouwen met obstetrische fistels, waarvan preventie, behandeling, revalidatie en re-integratie de pijlers vormen.

Het verhaal van Ayantu

Na een twee dagen durende, pijnlijke bevalling bracht Ayantu's familie haar naar het plaatselijke gezondheidscentrum. Maar er was niemand om haar te helpen. Helaas werd

Ayantu's baby levenloos geboren en liep ze een obstetrische fistel op waardoor ze ongecontroleerd urine verloor. Ze zei: "Ik heb vijf maanden met die conditie geleefd. Ik was bang om naar buiten te gaan en mensen te ontmoeten. Ik dacht dat ik de enige was die aan deze aandoening leed."

Uiteindelijk ging Ayantu naar een ander plaatselijk gezondheidscentrum en daar vermoedden ze dat Ayantu een obstetrische fistel had. Ze brachten haar over naar het Hamlin-ziekenhuis in Harare. Bij aankomst kreeg Ayantu een verzorgingspakket, inclusief spullen voor haar verblijf in het ziekenhuis en een prachtige Hamlin-deken. Dit was het begin van haar weg naar genezing. Ze werd geopereerd en door de liefdevolle zorg van het Hamlin team kreeg ze langzamerhand haar zelfvertrouwen en waardigheid terug. Ze vertelde ons: "Nadat ik deze deken kreeg en zag dat ook andere vrouwen deze deken droegen, wist ik dat het goed met me zou gaan. Toen ze me vertelden dat ik genezen was, was ik ontzettend blij en gelukkig. Ik huil alleen nog tranen van geluk. Het voelt alsof ik opnieuw geboren ben."

Help Ayantu! Uw bijdrage is van harte welkom.

Collecte zondag 2 februari: KIA Werelddiaconaat, China: toevluchts- oord voor migranten in nood.

In Hongkong werken ruim 400.000 Aziatische migranten, vooral vrouwen. Zij zijn kwetsbaar voor misbruik en misstanden. Kerk in Actie ondersteunt deze vrouwen met tijdelijk onderdak, medische zorg, psychosociale begeleiding en juridische hulp.

Aziatische migranten die in Hongkong werken worden soms opeens ontslagen en staan dan zonder inkomen en onderdak op straat. Anderen worden misbruikt of staan er bij ziekte alleen voor. Kerk in Actie ondersteunt deze vrouwen met tijdelijk onderdak, medische zorg, psychosociale en geestelijke begeleiding en juridische hulp. Ook kunnen vrouwen cursussen Engels of computervaardigheden volgen, en krijgen ze hulp om hun positie te versterken.

Helpt u mee om alle collecten tot een succes te maken? Hartelijk dank!

U kunt de collecten ook steunen door uw gift over te maken naar de bankrekening van de diaconie van uw gemeente:

NL74 RABO 0373 7105 26 t.n.v. Diaconie Protestantse gemeente Lage Zwaluwe o.v.v. collecte zondag + datum

NL96 RABO 0373 7392 30 t.n.v. Diaconie van de Protestantse gemeente Terheijden - Wagenberg, o.v.v. collecte zondag + datum

Deze worden ook na iedere online viering getoond. U mag natuurlijk ook uw collectebonnen inleveren bij één van de diakenen.

Hartelijk dank voor uw aandacht, moeite en bijdrage!

Namens de gezamenlijke diaconieën,
Inge Berendsen en Annie Meijer

Bloemengroeten
Lage Zwaluwe en
Terheijden - Wagenberg

Iedere week staat er een mooi boeket bloemen op de avondmaalstafel in Lage Zwaluwe of in Terheijden. De boeketten voor de bloemengroeten in Terheijden - Wagenberg en in Lage Zwaluwe, en ook de bloemengroet vanuit de Ganshoek, worden iedere week geschonken door gemeenteleden. Na afloop van de kerkdienst worden de bloemen als groet, namens de kerk, naar één van onze gemeenteleden gebracht.

... en u weet het: mocht u/jij zelf iemand weten die een steuntje in de rug kan gebruiken, vergeet niet te bellen of te mailen naar Annie Meijer T: 0168 - 48 25 31 of 06 - 49 99 26 17 E: annie.meijer.berends@gmail.com

Vanuit Terheijden - Wagenberg krijgen gemeenteleden een bloemetje naar aanleiding van een verjaardag vanaf 75 jaar en ouder, bij een bijzondere gelegenheid, bij ziekte of zomaar. Er worden ook regelmatig extra bloemen bezorgd.

Inloop Koffieochtend
17 januari 2025

Koffie, (soep) en ontmoeting in het Witte Kerkje. Welkom!

Komt u bij ons op de koffie? We starten **om 10.00 uur** met een kop koffie of thee met wat lekkers. In de tweede helft van de ochtend is er een eenvoudige broodmaaltijd met of zonder soep.

Voelt u zich welkom en neem vooral iemand mee! Opgeven is niet nodig. Als er dieet-wensen zijn is dat voor ons wél handig om te weten.

Met hartelijke groet,
Joke Geerse

Mededelingen
Kerkrentmeesters

Geef vandaag voor de kerk van morgen
Actie Kerkbalans
2025 is van start!

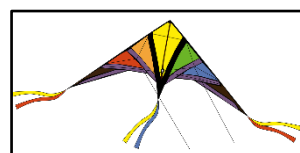
Kerkbalans is de grootste fondsenwervende actie van het land; door het hele land vragen plaatselijke parochies en gemeenten hun leden om een financiële bijdrage over te maken. En dat doen wij dus ook voor onze Protestantse Gemeenten Lage Zwaluwe en Terheijden - Wagenberg. Deze maand wordt ook bij u de brief bezorgd. Doet u dit jaar (weer) mee?

"God ontmoeten." "Samen zingen." "Bidden voor de ander." "Diepgang." "Omkijken naar elkaar." Het zijn nog een paar antwoorden op de vraag wat de kerk mensen geeft. Wat is voor u het geschenk van de lokale kerk?

Heel graag willen we een plek zijn en blijven waar leden rust en verdieping vinden en God ontmoeten. Waar we naar elkaar omzien en voor elkaar zorgen. Waar we klaarstaan voor mensen in de samenleving die onze steun nodig hebben.

Uw bijdrage is onmisbaar om dit samen kerk-zijn ook in 2025 vorm en inhoud te geven. Doe daarom mee en vul het toezeggingsformulier ruimhartig in. Daarna kunt u periodiek of in één keer uw bijdrage overmaken.

Alvast veel dank voor uw bijdrage en steun! Door vandaag te geven, kunnen we invulling blijven geven aan het geschenk van de lokale kerk. Op naar de kerk van morgen!

Hoe verder met de gemeente?

Plannen voor gemeentezijn

Elders in De Verbinding hebt u kunnen lezen over plannen met het kerkgebouw in Lage Zwaluwe. Daarnaast zijn we ons aan het bezinnen over waar we in de toekomst energie in gaan steken. De gesprekken over uitdagingen en kernen van gemeentezijn hebben we gevoerd. Wanneer u dit leest is de kerkenraad ideeën aan het doornemen en selecteren. Daarmee kunnen we plannen maken voor de toekomst. We houden u ervan op de hoogte.

Ds. Marijn Gilhuis

Opnieuw beginnen – avonden over het Christelijk geloof voor (opnieuw) beginners.

Ben je nieuwsgierig naar het christelijk geloof, of is het in de loop van de tijd op de achtergrond van je leven geraakt? Wil je meer weten en ervaren van de belangrijkste thema's van het Christelijk geloof? Dan zijn de zes avonden 'Opnieuw beginnen' misschien iets voor jou.

In zes avonden, waarin de ontmoeting en het gesprek centraal staan, zullen we samen eten, praten en het geloof (her-) ontdekken. De avonden worden geleid door Griselda Aanen - de Vries (kerkelijk werker van Made, Drimmelen en Hooge Zwaluwe en door mij). Dit zijn de thema's die aan de orde komen:

1. Godsbeelden (10 februari)
2. Geloven (17 februari)
3. Jezus ontmoeten (24 februari)
4. Bevrijding en verzoening (10 maart)
5. Leven krijgt toekomst (17 maart)
6. Gods feest – nieuw begin (24 maart)

De avonden beginnen met een eenvoudige maaltijd om 18.00 uur. Om 18.45 beginnen we het gesprek, tot 20.30 uur. We sluiten af met een stiltemoment. De avond eindigt om 20.45 uur. De avonden worden gegeven in De Tuinkamer, in het Witte Kerkje, in Terheijden (Hoofdstraat 1, Terheijden).

Wil je aan deze groep meedoen, meld je dan aan bij Griselda Aanen of bij mij.
griselda.aanen@planet.nl
marijngilhuis@gmail.com

U kunt me ook bellen, een sms of app sturen: 0618315690

Wie weet tot ziens, mede namens Griselda Aanen.

Ds. Marijn Gilhuis

SCHRIJF JE VRIJ.

Wij, Mariëtte Verkerk en Inge Berendsen (i.p.v. Joke Geerse) namen op zondag 1 december deel aan de actie SCHRIJF JE VRIJ. Dankzij de vele sponsors was het bedrag dat we nodig hadden om mee te mogen doen ruimschoots opgehaald, waarvoor hartelijk dank.

Wij lieten ons een dagje opsluiten in de gevangenis van Arnhem om brieven te schrijven voor de mensen voor wie dit jaar actie wordt gevoerd. Met ruim 300 mensen schreven we meer dan 7000 brieven. Ondertussen raakten we in gesprek met allerlei mensen, jong en oud, met wie we in ieder geval de gedachte deelden dat brieven schrijven helpt. Het was een indrukwekkende ervaring!

WRITE FOR RIGHTS.

Ook indrukwekkend was onze eigen Write for Rights-actie op 10 december in het Witte Kerkje. Van 10.00 tot 20.00 uur waren er doorlopend mensen aan het werk. Samen schreven we meer dan 300 brieven voor **Dang Dinh Bach** uit Vietnam, die vijf jaar gevangenisstraf uitzit voor een misdrijf dat hij niet heeft begaan, voor **Joel Paredes** uit Argentinië die werd geraakt door een rubberen politiekogel en nu blijvend blind is aan één oog, voor **Kyung Seok Park** uit Zuid-Korea die een fysieke beperking heeft en te maken kreeg met politiegeweld, lastercampagnes en rechtszaken, voor **Manahel al-Otaibi** uit Saudi-Arabië, die een gevangenisstraf van 11 jaar uitzit omdat ze geen abaya droeg, voor **Maryia Kalesnikava** uit Belarus die op grond van valse beschuldigingen veroordeeld is tot 11 jaar gevangenisstraf en voor **Neth Nahara** uit Angola die kritiek uitte op president João Lourenço en 2 jaar gevangenisstraf kreeg, voor **Oqba Hashad** uit Egypte die bijna 6 jaar in voorarrest zit omdat zijn broer Amr mensenrechtenactivist is, voor **Şebnem Korur Fincancı** uit Turkije die kritische vragen stelde en werd veroordeeld tot 2 jaar gevangenisstraf en tenslotte schreven we voor de **Wet'suwet'en Nation Land Defenders** uit Canada die in actie kwamen om de aanleg van een pijpleiding tegen te houden. Ze kunnen een gevangenisstraf krijgen.

Samen schreven we 578 brieven en kaarten, die inmiddels allemaal op de post zijn gegaan.

We zullen zien hoe het verder gaat en of onze schrijfacties succes hebben.

DANK VOOR JULLIE INZET!

Ondertussen gaan we gewoon door met het schrijven van brieven en groetenkaarten. In januari schrijven we voor journalist **Makhabat Tazhibek-kyzy** uit Kirgizië, die werd gestraft met een celstraf van zes jaar, voor de ontvoerde Oegandese oppositie-

politicus en voormalig presidentskandidaat **Kizza Besigye** en voor **Anas al-Beltagy** die al bijna 11 jaar vast zit in Egypte. Laat mensen die onder erbarmelijke omstandigheden onschuldig gevangen zitten, weten dat ze niet vergeten zijn!

Heb je vragen? Wil je mee schrijven? Stuur dan een mailtje naar Inge: ingemade@ziggo.nl. Je krijgt het pakketje brieven en kaarten thuisbezorgd en dat kun je weer inleveren bij dezelfde mensen van de Amnesty Werkgroep. Er zijn verder geen kosten aan verbonden.

Inge Berendsen
Amnesty Werkgroep Drimmelen

Nieuw voorbedenboek

Het voorbedenboek is een boek wat bij de ingang van de kerk ligt en waarin bezoekers kenbaar kunnen maken dat ze voorbeden voor zichzelf of iemand anders willen in de kerkdienst van die ochtend.

Dit boek heeft een aantal functies: Een uitnodigende, bezoekers van onze kerkdienst kunnen hun vreugde en zorgen met de gemeente delen. Zo zijn we verbonden en dat kunnen we op deze manier ook uiten. Daarnaast heeft het boek ook een symbolische functie. Het is onderdeel van de gewoontes en rituelen die we met elkaar hebben afgesproken. Op deze manier maken we van onze samenkomsten herkenbare samenkomsten waar iedereen zich thuis voelt.

Er is voor onze beide kerken een zelfde boek aangeschaft en sinds 1 december, de eerste adventszondag, kan iedereen hier gebruik van maken.

De ouderlingen

De wandelende kerstboom

'Sommige dingen verzin je niet', dacht de boom. Ooit stond hij rustig in het bos. Althans, dat wat voor een bos doorging. Allang niet meer dat ongerepte waarvan hij een vaag vermoeden had. En toch, met al die bomen bij elkaar, dennenbomen, sparren, eiken en aan aantal berken, vormden ze een aardig geheel. Hij was een van de oudere dennen. Op een of andere manier werden de dennen niet zo oud. Elk jaar werden er wel een paar weggehaald. Telkens net zoveel dat het nog gezellig bleef in het bos. Hij was gewend om de dennen zo nu en dan bij te praten. Over de dieren die in het bos langskwamen. Ze hadden zelfs onlangs de wolf gezien. Hij zag er wat treurig uit, zo in z'n eentje, en keek bezorgd, alsof hij zijn bestaan niet zeker was. Veel tijd om daarbij stil te staan had de den niet. Hij hoorde stemmen en zagen. Het was weer zover. De tijd dat mensen kwamen om dennen te halen. 'Waarom toch altijd dennen?', dacht hij. En hij was nauwelijks uitgedacht of hij zag twee mensen naar hem wijzen. Ze keken blij en riepen een derde met een zaag erbij. 'Deze is het, die ziet er mooi uit. Hij staat er al een aantal jaren. Nu is hij mooi aan de maat.' Hij voelde dat zijn tijd in het bos erop zat. Hij riep 'Dag allemaal', en daar ging hij. Het duizelde hem, want hij had de wereld nooit van een ander standpunt bekeken dan rechtop. Het duurde een poos voordat hij weer rechtop stond. Het voelde raar zo niet in de grond. Maar hij stond stevig. En er was meer anders: geen hemel boven zijn hoofd, hij stond ergens in. Een gebouw of zo. Hij had geen idee, wel dat er paar mensen tevreden keken. 'Hij staat er mooi bij' zei de een. 'Ja, het is een mooie kerstboom dit jaar'. 'Hij wordt nog mooier met de lichtjes en de ballen er in maar dat doen we overmorgen.'

De lichten gingen uit en het was donker. De dennenboom die gehoord had dat hij een kerstboom was, vroeg zich af wat dat nu te betekenen had. De dag erna gebeurde er iets vreemds, iets dat hij nooit had kunnen voorzien en dat hij graag nog eens aan de berk en de beuk in zijn bos zou willen vertellen. Hij stond daar toen er opeens beweging in hem kwam. Niet heen en weer met de wind, maar naar voren of opzij, het is maar hoe je het ziet. Hij ging van zijn plaats. Hij wilde zich nog in de grond vastgrijpen, maar dat ging niet meer. Zijn wortels waren in de grond achtergebleven. En aan zijn takken had hij ook niet veel. Er waren geen bomen waaraan hij zich kon vasthouden. Er was niets aan te doen. Hij bewoog!

Wat eerst vreemd leek, begon hij wel bijzonder te vinden. 'Een den die wandelt! Wie had dat nou gedacht.' Het was raar om opzij te bewegen. Hij vreesde dat hij zou omvallen, vooral toen hij ook nog opzij werd geduwd om langs een paar lichten te gaan. Uiteindelijk stond hij weer stil, in een hoek gedrukt, wat krapjes eigenlijk voor zo'n den. Toch was hij allang blij dat ie was blijven staan.

Een paar dagen later zag hij dat er veel mensen waren samengekomen in die ruimte. Ze waren verdrietig, praatten veel. Er was muziek, er waren bloemen. En, dat kon hij goed zien, er stond een kist voor in de ruimte. Daar lag iemand in, begreep hij. Daarom zijn mensen verdrietig, bedacht hij zich. Ze nemen afscheid. Hij moest aan zijn 'Dag' denken, toen hij plotseling uit het bos werd gehaald. Zouden de anderen nog over hem hebben nagepraat? Hem missen? Hij miste ze wel. Het ontroerde hem om te zien hoe iedereen aandacht had voor elkaar.

Later die dag was de ruimte leeg en ging hij weer wandelen. Nu terug naar waar hij eerst stond. Wat was dat een bijzondere ervaring. En tot zijn verbazing begonnen mensen lichtjes en ballen en linten in zijn takken te hangen. En toen alles klaar was gingen de lichten aan. Dat was een mooi gezicht! Hij glom helemaal. 'Als de berk dit nog een kon zien', dacht hij.

Een paar dagen later was weer iedereen in die ruimte. Er was muziek. Mensen waren blij. En hij hoorde een verhaal van mensen die, net als hij, moesten verhuizen, op weg gaan. Hij hoorde dat toen een mensenkind was geboren dat licht zou brengen en vrede voor de mensen. Dat leek hem wel wat. Het leven kan zo mooi zijn als je het goed hebt met elkaar. Hij dacht aan het bos waar hij had gestaan, hoe goed ze het hadden. Al die verschillende bomen, ieder met een eigen plek. Hij meende dat dat ook zo bij mensen ging, maar hij had zich blijkbaar vergist.

Hij hoorde ook dat hij er schitterend bij stond. Hij was blij: hij straalde met al die lichtjes en ballen die de lichten weerkaatsten. Hij wist dat hij verschil maakte deze avond. Hij was drager van licht in de nacht. Hij hoorde de verhalen dat er nieuw licht gekomen was voor mensen. Hij hoopte voor de mensen dat dat licht voor hen zou schijnen net als hij het deed op die avond. Misschien wel meer, ja, misschien wel meer.

Jochen Klepper

In de eredienst op 1 december jl. zongen wij lied 445 *De nacht is haast ten einde*. Lied 445 is niet zomaar een lied dat in ons liedboek voorkomt. Dit lied krijgt een extra laag als je iets weet over de omstandigheden waarin de dichter het lied gemaakt heeft. Het is een lied waarin Jochen Klepper getuigt van de donkerheid van zijn tijd en van zijn rotsvaste vertrouwen dat het licht door de wolken zal breken.

De predikantszoon Jochen Klepper wordt op 22 maart 1903 geboren in het Poolse stadje Beuthen an der Oder. Hij studeert theologie in o.a. Breslau, maar breekt zijn studie voortijdig af. In Breslau wordt hij verliefd op de joodse weduwe Johanna (Hanni) Stein, met wie hij in 1931 trouwt. Zij vestigen zich in Berlijn met hun twee (stief)dochters. In Berlijn ontwikkelt Klepper zich tot een productief schrijver van o.a. essays, romans, gedichten, hoorspelen en dagboeken. Zijn dagboeken geven een helder beeld van de politieke ontwikkelingen in Duitsland.

In 1933 komt Hitler aan de macht. Jochen Klepper is bang om ontslagen te worden bij de radio. Hij is immers met een Joodse vrouw getrouwd en was ooit aangesloten bij een socialistische partij. Uiteindelijk mag hij blijven, maar hij moet vrijwel anoniem werken. Dit frustrleert hem hevig.

Onder het nationaalsocialisme groeit de Jodenhaat in Duitsland. Ook kennissen van de familie worden daar slachtoffer van. Gemengde huwelijken worden taboe verklaard. In zijn dagboek schrijft Klepper: 'Uiteindelijk blijft alleen Hanni. Alleen het schrijven. Alleen het geloof. Ik vecht alle angsten en aanklachten aan, omdat immers iedere dag die God mij geeft goed is, zolang deze drie bestaan: Hanni, het schrijven, het geloof.'

De Kleppers houden van hun land en willen niet emigreren, maar in 1939 is de situatie zo nijpend geworden voor de joodse inwoners, dat Hanni's oudste dochter Brigitte naar Engeland vertrekt.

Jochen Klepper gruwet van de Deutsche Christen, een beweging binnen de Protestantse Kerk die de ideeën van de nazi's aanhangt. Maar hij sluit zich ook niet aan bij de Bekenkende Kirche, de christelijke verzetsbeweging, waartoe o.a. Dietrich Bonhoeffer behoort. Protesteren ligt niet in Kleppers aard. Hij is een zachtmoedig mens, en zijn vertrouwen in God en in de

mensheid zou je achteraf naïef kunnen noemen. Niettemin betoont hij zich ongelooflijk moedig in het beschermen van zijn gezin en het vasthouden aan zijn geloofsprincipes.

In december 1940 krijgt Jochen Klepper een oproep voor militaire dienst. Hij hoopt zijn gezin als soldaat beter te kunnen beschermen, maar hij wordt al gauw ontslagen. Ze proberen Renate, de jongste dochter, het land uit te krijgen. Na maandenlange onderhandelingen tot op het hoogste niveau wordt haar een uitreisvisum geweigerd.

Jochen, Johanna en Renate beseffen dat de deportatie van moeder en dochter nu onvermijdelijk is. Na een lange geestelijke strijd besluiten ze zichzelf als gezin om het leven te brengen. Op 10 december 1942 schrijft Jochen in zijn dagboek: 'Wij sterven nu - ach, ook dat hebben we bij God neergelegd. Wij gaan vannacht samen de dood in. Boven ons staat in de laatste uren het beeld van de zegenende Christus, die voor ons strijdt. Met deze aanblik eindigt ons leven.'

God lijkt wel diep verborgen
in onze duisternis
maar schenkt ons toch een morgen
die vol van luister is.
Hij komt ons toch te stade
ook in het strengst gericht.
Zijn oordeel is genade,
zijn duisternis is licht.

Jochen Klepper: *Die nacht ist vorgedrungen*
Vertaling: Jan Willem Schulte Nordholt

Het is met recht een kerstlied en een mooi lied om te zingen onderweg naar 80 jaar bevrijding.

Peter Kraak

Vrienden van DHAN

Dankdagen voor het gewas in India

Deze maand vieren de mensen in Tamil Nadu India het oogstfeest dat in het Tamil 'Pongal' heet. Het wordt gevierd tussen dinsdag 14 januari en vrijdag 17 januari. Het festival is vernoemd naar de ceremoniële "Pongal", wat "koken, overstromen" betekent en verwijst naar het traditionele gerecht dat wordt bereid van de nieuwe oogst rijst die in melk met *jaggery* (rietsuiker) wordt gekookt.

Mattu Pongal is bedoeld voor de viering van vee, dat werkt op het land als ploegdier. Zij worden gewassen, hun hoorns worden gepolijst en in felle kleuren geverfd, ze krijgen bloemenkransen om hun nek en zijn op die manier onderdeel van de oogstfestivals.

Het is traditioneel ook een gelegenheid om kolam-kunstwerken op basis van rijstpoeder te creëren. Op de foto kun je ook de rijstpoeder-kunst op de grond zien en het koken van de rijst. Het is één van de belangrijkste festivals die in Zuid-India worden gevierd.

Ook op de door Vrienden van DHAN ondersteunde scholen wordt het Pongal uitbundig gevierd.

Dat alles wordt mede mogelijk gemaakt door uw financiële steun. Blijft u ons helpen?

U kunt doneren op Bankrekening:
IBAN NL77 RABO 0120 2603 36.

Kijk ook eens op onze website www.vriendenvandhan.nl

Van harte dank voor uw giften namens de drie bestuursleden:
Diny Fockens - Brink, secretaris;
Corné de Jonge, penningmeester;
Annette Houtekamer - van Dam, voorzitter

Gelezen - Braambos

BRAAMBOS

*Hoe zult u klinken, stem?
Als een vader die vertellende
zijn doof geboren dochter
aan zijn gonzende borstkas klemt.*

Gedicht 'Braambos' door Willem Jan Otten,
in Septemberzee, Amsterdam 2024.

Met Sinterklaas kreeg ik de bundel Septemberzee van Willem Jan Otten. Ik kende zijn gedichten niet, maar had er eentje van gelezen en dat maakte me nieuwsgierig. In de bundel staat het gedicht dat hierboven is afgedrukt.

Gedichten met een verwijzing naar Bijbelverhalen maken me nieuwsgierig. Er wordt naar mijn idee dan direct een tweede betekenislaag in het gedicht aangeboord. Je hebt de directe betekenis, zoals in dit gedicht: hoe zou een doof kind, dochter, de stem van vader horen als ze de trillingen van zijn borstkast voelt? Een tafereel zie ik dan voor me van tederheid. De liefdevolle omhelzing van een kind door vader. Het woord 'klemt' verraad niet alleen tederheid. Daar zit urgentie en kracht achter, ook iets onverzettelijks, pijnlijks misschien. Klemmen verbind ik niet met iets prettigs. Aan de andere kant kan het ook een beschermende houding zijn, een dove dochter beschermen tegen het onhoorbare lawaai van de wereld buiten.

Deze gedachten krijgen alleen een extra betekenislaag voor mij als ik in dit gedicht het verhaal van Mozes lees die God ontmoet in de brandende braambos (Exodus 3). Otten zegt dat niets over, maar de titel van het gedicht en de inhoud bieden mij wel die ruimte. Want, wie hoort nu ten dagen nog Gods stem? Mensen lijken doof te zijn voor Gods woorden van liefde en vrede (de doof geboren dochter). En de vraag is voor Otten: hoe klinkt Gods stem in deze tijd? De borstkas van de vader gonst. Gonst het rustig, liefdevol? Of is het een aanzwellend geluid dat alles doet trillen en schudden op haar grondvesten? En, dringt die urgentie – daar houd ik het toch op – wel door tot de mensen? Kan de mens, doof voor Gods liefde, toch begrijpen waar het om draait?

Deze gedachten spelen door mijn hoofd als ik zo'n gedicht lees. De poëzie opent zo voor mij werelden van betekenis. Wij zijn het kind, maar kunnen ook de vader zijn die naarstig probeert gehoord te worden. Hopelijk zijn onze woorden van liefde doortrokken van urgentie.

Ds. Marijn Gilhuis

Samen in het Witte kerkje

Alle thema's van het leven komen voorbij tijdens onze goede gesprekken met diepgang. Vreugde, angst, liefde, dood, kinderen, opvoeding, relaties, lessen in het leven, uitdagingen, vragen, enzovoort.

Met elkaar bespreken we in een vertrouwde en veilige omgeving wat ons bezighoudt. Vanuit onderwerpen die mensen zelf inbrengen of dingen die we meemaken, maar ook doordat we een kaartje trekken, er iets voorgelezen wordt of andere inbreng.

Iedere avond ontstaat vanzelf en spontaan. Religie is niet leidend maar geloof en spiritualiteit (en alle overtuigingen en twijfels die daar bij horen) zijn zeker ook onderwerpen die voorbij komen. Spiritualiteit is de zoektocht naar ieders eigen waarheid en dat is waar Samen in het Witte Kerkje op gebaseerd is, met respect voor ieders mening of overtuiging en met het doel te leren van elkaar.

agenda januari

- 03 Samen aan tafel
- 10 Een goed gesprek, ochtendgroep
- 13 Een goed gesprek
- 22 Een goed gesprek, jongerengroep

Je bent altijd welkom, met of zonder aanmelding en zonder verplichting alle bijeenkomsten bij te wonen. Iedere keer staat op zichzelf. Voor de maaltijd is aanmelding vooraf wel nodig. Je kunt dan ook aangeven of je een dieet hebt.

Heb je vragen of wil je meer weten?

Kijk eens op de website:

www.sameninhetwittekerkje.nl.

Je mag mij ook mailen of bellen op welkom@sameninhetwittekerkje.nl of 06-52046806.

Een hartelijke groet,
Edwin Vonk

Team Siets

Op een van de dagen voor kerst liepen Dick en ik de consistorie binnen en troffen daar Siets en haar team aan, bezig met de liturgische bloemschikking.

Terwijl Dick zich bezighield met het kopieerapparaat heb ik mijn ogen uitgekeken. Ik wist wel dat liturgisch bloemschikken geen kwestie is van lukraak wat bloemen prikken, maar toch werd ik nog verrast, door Julia bijvoorbeeld, die haar kleindochter had meegenomen, en door Siets, die zelfs de soldeerbout ter hand nam voor deze schikking. Voor deze gelegenheid wilden de mensen (iets te letterlijk) achter deze bloemschikking wel op de foto.

Loes van der Eijk

Drimmelen viert Nieuwjaar

Ook onze beide gemeenten doen mee met deze nieuwjaarsmarkt op zaterdag 11 januari van 10 tot 1 in de Gummaruskerk.

Agenda

Januari 2025			
03	SAMEN aan tafel	17.30 uur	Tuinzaal Terheijden
10	Een goed gesprek ochtendgroep	9.30 uur	Tuinzaal Terheijden
13	Een goed gesprek	19.30 uur	Tuinzaal Terheijden
17	Koffieochtend	10.00 uur	Tuinzaal Terheijden
20	Kerk schoonmaken	09.00	Kerk Lage Zwaluwe
22	Een goed gesprek, jongerengroep	19.30 uur	Tuinzaal Terheijden

Iedere donderdag om 9.00 is het Bijbellezen in de consistorie te Lage Zwaluwe.

Geef vandaag voor de kerk van morgen

Wat is het geschenk van de kerk voor u?

God ontmoeten. Samen zingen. Bidden voor de ander. Omkijken naar elkaar. Tot rust komen. De lokale kerk is voor ontelbaar veel mensen en op tal van manieren van betekenis. Wat de kerk ons geeft, dat is veelomvattend en voor iedereen anders.

Op 11 januari gaat Actie Kerkbalans van start. Het overkoepelende thema is ook dit jaar 'Geef vandaag voor de kerk van morgen'. Tijdens de Actie krijgen alle leden van onze Protestantse Gemeenten Lage Zwaluwe en Terheijden - Wagenberg een brief met het verzoek voor een jaarlijkse financiële bijdrage. We hopen dat we ook in 2025 weer op u mogen rekenen!

Voor de kerk van morgen

Uw steun is belangrijk, want de kerk is van grote waarde. Het is een plek waar we God en elkaar ontmoeten. Waar we rust vinden, omzien naar elkaar en het leven met elkaar delen. Of vul zelf maar in: wat is het geschenk van de lokale kerk voor u?

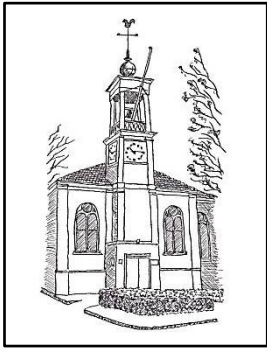

Heel graag willen we ook het komende jaar en in de verdere toekomst van betekenis zijn voor mensen die verdieping en ontmoeting zoeken. We willen uitnodigend zijn voor jonge mensen en voor mensen die God nog niet kennen. We willen mooie en inspirerende vieringen organiseren, evenals verbindende activiteiten daaromheen. Kortom: we willen ervoor zorgen dat het geschenk van de lokale kerk zoveel mogelijk mensen bereikt. Maar dat alles kost geld. Door vandaag te geven, maken we de kerk van morgen mogelijk.

Samen voor onze kerk

Kerk-zijn kunnen we alleen samen. Doe daarom mee aan de Actie Kerkbalans en vul het toezeggingsformulier in januari ruimhartig in.

Door vandaag te geven, kan de kerk blijven doen waar ze al eeuwenlang voor staat. **Op naar de kerk van morgen!**

Lage Zwaluwe

Kerkgebouw:

Kerkstraat 49, Lage Zwaluwe
Postadres: Schoven 1
4926 DR Lage Zwaluwe

Scriba:

Kees Groeneveld
Schoven 1, tel. 06 – 11 41 27 80

Bankrekeningnummers:

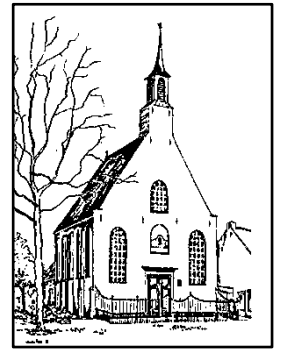
Bankrekening College van Kerkrentmeesters:
NL40 RABO 0373 7073 55 of
NL77 RABO 0126 7069 56
t.n.v. Protestantse gemeente te Lage Zwaluwe

Bankrekening kerkblad:
NL40 RABO 0373 7074 52
t.n.v. Protestantse gemeente te Lage Zwaluwe

Bankrekening solidariteitskas:
NL31 RABO 0373 7075 17 t.n.v. Protestantse
gemeente te Lage Zwaluwe

Bankrekening De Cantorij:
NL 96 RABO 0373 7428 19
t.n.v. PG Lage Zwaluwe Cantorij

Bankrekening Diaconie:
NL74 RABO 0373 7105 26
t.n.v. Diaconie Protestantse gemeente
Lage Zwaluwe

Terheijden – Wagenberg

Kerkgebouw:

Hoofdstraat 1, Terheijden

Scriba:

Annette Houtekamer – van Dam
Hartelweg 22, tel. 076 - 5870320

Bankrekeningnummers:

Bankrekening College van Kerkrentmeesters:
NL73 RABO 0373 7298 47
t.n.v. CvK Beheer Protestantse gemeente
Terheijden - Wagenberg

Bankrekening Diaconie:
NL96 RABO 0373 7392 30
t.n.v. Diaconie van de Protestantse gemeente
Terheijden – Wagenberg

Kerst 2024

